

батько). Працювала художником-оформлювачем Львів. автобус. з-ду; у Дніпропетровську: 1978–87 – на Худож. комбінаті;



від 1987 – кер. дит. студії «Барва». Учасниця всеукр., міжнар. мист. виставок від 1973. Персон. – у Києві (1982), Дніпропетровську (2002). Створювала жанр. картини, натюрморти, вітражі. Осн. галузь від 1992 – живопис на склі. Для творчості К. характерні декоративізм, лінійна виразність. Перші зображення зроблено з використанням чорного кольору, пізніше



I. Копач. «Танок». 1996. Скло, олія

палітру висвітлено, контур зникає, композиції стають яскравішими, щільно заповненими. Для сувенір. робіт використовувала позолочені та сріблясті вкращення. Окремі роботи зберігаються у Дніпроп. ХМ. (Див. іл. на с. 376).

Тв.: «Художник із Рогатина», «Переплут» (обидва – 1982), «У кав'ярні» (1992), «У студії», «Благословення», «Карпати», «Молодія» (усі – 1994), «Митці» (1995), «Пастушок» (1996; 2001), «Танок» (1996), «Викрадення Європи» (1997), «Лера» (2000), «Автопортрет», «Блакитне небо», «Лісова птаха», «Двоє» (усі – 2001), «Львівська пані» (2002).

Літ.: Художники Дніпропетровщини: Альбом. Дн., 2004.

**О. П. Годенко-Наконечна**

## КОПАЧ

**Олександра** (26. 02. 1913, м-ко Городенка, нині місто Івано-Фр. обл. – 12. 07. 1998, м. Торонто, провінція Онтаріо, Канада) – письменниця, педагог, літературознавець. Дружина *Р. Копача*. Д-р філос. н. (1967). Чл. Об'єдн.

укр. письменників «Слово» (1966), Асоц. славистів Канади. Дійс. чл. НТШ (1975). Закін. філос. ф-т Ягеллон. ун-ту (Краків, 1937), де слухала лекції *Б. Лепкого* і *К. Кисілевського*, здобула ступ. магістра славистики. Емігрувала 1948 до Канади. 1951 заснувала курси українознавства ім. Г. Сковороди в Торонто – першу середню укр. школу у Пн. Америці,



де викладала разом із Я. Пастернаком, В. Верігою, М. Левіцьким, О. Соколом, М. Битинським, отцями Володимиром Жолкевичем та Іваном Сиротинським. Від 1962 видавала ж. «Промінь» (Торонто). Очолювала Ком-т українознавства в управі НТШ Канади (1976–98). Досліджувала укр. літ.-ру. Авторка кн. «Неповторні дні» (1960), «Хрестоматія нової української літератури» (1970), «Мовостиль Ольги Кобилянської» (1972), «Богатирі стародавньої України» (1982), «Багатирі» (1984), «Хлопчик з казки» (1986), «Мініатюри» (1988; усі – Торонто), «Наталена Королева» (Вінніпег, 1962), «Нові обрії стародавньої України» (Торонто; Едмонтон, 1980). Твори К. сповнені душев. переживань, пронизані неперевершеною силою краси і шляхетності.

Літ.: Капустинська М. У пам'яті жінки-педагога // Визв. шлях. 1999. Кн. 5(614); Мацько В. Концепція освячення людини і світу: теорія платонізму в художніх творах П. Крата, Х. Якимчука, О. Копач // Вісн. Київ. ун-ту. Сер. Літературознавство, мовознавство, фольклористика. 2008. Вип. 19.

**О. Г. Астаф'єв**

## КОПАЧ

**Роман Тимофійович** (27. 10. 1914, Львів – 21. 12. 2000, м. Торонто, провінція Онтаріо, Канада) – громадський діяч, кооператор. Чоловік *О. Копач*. Чл. «Пласту». Найвища відзнака «Пласту» (орден св. Юрія в золоті). У Львові закін. Укр. академ. г-зію (1933), навч. на філос. ф-ті богослов. академії (1934–38), вступив на екон. ф-т Ун-ту. 1938–

39 – дир. ф-ки свічок, кооператор «Центросоюзу» у Львові. Переїхав до Кракова. Продовжив навч. у Вищій торг. школі в Берліні. Після повернення в Галичину заснував Повіт. союз кооператив і Торг. школу у м. Біла Підляська (нині Польща). Від 1942 – викл. математики, основ орг-ції праці й торгівлі в укр. г-зії в Городенці (нині Івано-Фр. обл.). 1943 виїхав до Німеччини, перебував у таборі для переміщ. осіб у м-ку Пюртен. 1948 емігрував до Канади, де 22 р. працював гол. касиром дирекції пошти провінції Онтаріо, ще 8 р. – у банку. Одночасно викладав історію в Укр. субот. школі ім. Г. Сковороди, був дир. Курсів українознавства ім. Ю. Липи в Торонто. До 1996 організував пласт.

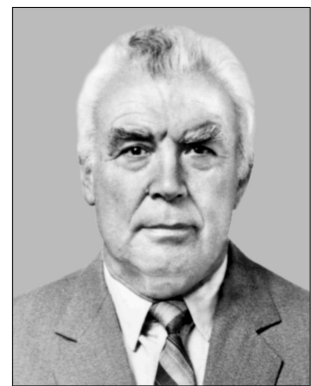


табори попл. Торонто, Детройта, Нью-Йорка, в Монреалі та Саскачевані, а також у Великій Британії, Німеччині. 1986 провів велосипед. табір-рейд у провінції Манітоба по укр. поселеннях Канади. Брав участь в орг-ції та кер-ві «Лісової школи» Пласту у США, 1992 – у 1-му Пласт. курсі виховників у Львові. Чл. Крайової Пласт. старшини Канади, Гол. Пласт. булави, довголіт. чл. Пласт. куреня «Лісові чорти».

**Ю. Б. Ковалів**

## КОПАЧЕВСЬКИЙ

**Микола Дмитрович** (25. 03. 1940, Сімферополь) – фахівець у галузі математичної фізики. Д-р фіз.-мат. н. (1981), проф. (1983). Засл. діяч н. і т. УРСР (1992). Орден «За заслуги» 3-го ступ. (2008). Закін. Харків. авіац. ін-т (1963). Працював 1963–81 у Фіз.-тех. ін-ті низьких т-р АН УРСР (Харків); від 1981 – зав. каф. матем. аналізу Таврій. ун-ту (Сімферополь). Досліджує малі рухи та власні коливання гідродинам. систем методами функціон. аналізу; розробляє питання теорії ліній. самоспряжених і несамоспряжених операторів у гільберт. просторі.

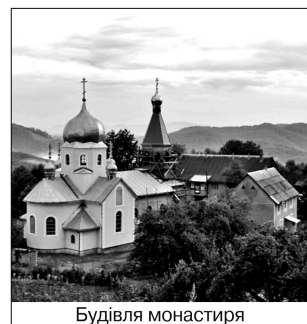


Пр.: Гидромеханика невесомости. Москва, 1976 (співавт.); Low-Gravity Fluid Mechanics. Berlin; Heidelberg; New York; London; Paris; Tokio, 1984; Операторные методы в линейной гидродинамике: Эволюция и спектрал. задачи. Москва, 1989 (співавт.); Методы решения задач гидромеханики для условий невесомости. К., 1992; On stability and instability of small motions of hydrodynamical systems // Methods of Functional Analysis and Topology. 2007. Vol. 13, № 2; Multicomponent conjugation problems and auxiliary abstract boundary-value problems // J. Mathematical Sciences. 2010. Vol. 170, № 2 (співавт.).

**П. О. Старков**

## КОПАШНОВО-ПОЛЯНСЬКИЙ СВЯТО-ІОАННО-БОГОСЛОВСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ МОНАСТІР УПЦ МП

Засн. 1936 священиком Г. Кенизом у присілку Поляна попл. с. Копашнове (нині Хуст. р-ну Закарп. обл.). Перша настоятелька – монахиня Магдалина (Шелемба, 1936–48). Спочатку в обителі жило 3 черниці. Скит перебував у юрисдикції архієпископа Празького і всієї Чехо-



Будівля монастиря

Словаччини *Савватія* (Врабця). 1936 зведено каплицю, розпочато буд-во житл. корпусу. 1946 скит перейшов у підпорядкування єпископа Мукачівського-Ужгородського *Нестора* (Сидорука). 1948–58 обителлю керувала ігуменья Євгенія (Фаркавець). 1940–52 велося буд-во монастир. храму і другого будинку для сестер. 1958 обитель ліквідовано. Приміщення передано місц. школі, черниці переведено до монастирів у с. Липча (Хуст. р-ну) і

422 Чумалева (Тячів. р-ну Закарп. обл.). 1992 обитель відновлено. Під кер-вом ігумені Любові (Криванич) розпочато буд-во житл. корпусу, літньої каплиці на честь Всіх руських святих. 1993 тут перебувало 9 сестер. У наступні роки зведено будинок для настоятельки та священнослужителів, на другому поверсі якого облаштовано домову церкву на честь Введення в храм Пресвятої Богородиці. Кількість насельниць – 18 сестер. Серед святинь – ікона апостола Іоанна Богослова, привезена з о-ва Патмос, чудотворна ікона св. Миколая, частки мощей 7-ми отроків Ефеських, св. Івана Предтечі і Димитрія Солунського.

Літ.: Данилець Ю. Православні монастирі Хустського району (XX століття). Уж., 2005; Хланта І., Мельник С. Копашнівський Свято-Іоанно-Богословський жіночий монастир. Уж., 2008; P. Marek, V. Bureha, J. Danilec. Arcibiskup Sawatij (1880–1959). Nástin života a díla zakladatelské postavy pravoslavné církve v Československé republice. K 50 výročí úmrtí (1959–2009). Olomouc, 2009.

Ю. В. Данилець

## КОПЕЙ

**Богдан Володимирович** (30. 08. 1945, с. Літиня Дрогоб. р-ну Дрогоб., нині Львів. обл.) – гірничий інженер-механік. Д-р тех. н. (1996), проф. (1997). Закін. Івано-Фр. ін-т нафти і газу (1971), де



відтоді й працює (нині тех. ун-т нафти і газу): від 2009 – зав. каф. мор., нафтогаз. технологій. 1986–89 викладав у Ін-ті нафти, газу та хімії (м. Бумердес, Алжир). Наук. дослідж.: надійність бурового та нафтогазопром. обладнання, опір втомі та прогнозування ресурсу обладнання.

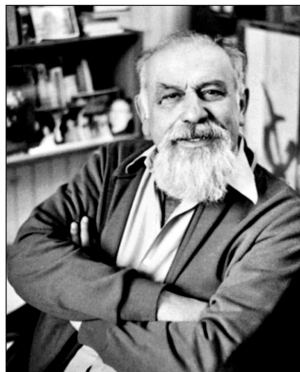
Літ.: Долговечность и надежность геологоразведочных бурильных труб. Москва, 1979 (співавт.); Коррозия и коррозионная усталость подземного бурового оборудования. Л., 1981 (співавт.); Устранение технологических и эксплуатационных дефектов насосных штанг с одновременным их упрочнением. Москва, 1987 (співавт.); Розрахунок, монтаж і експлуатація бурового обладнання. Підруч. Ів.-Ф., 2000.

Літ.: Богдан Володимирович Копей: Бібліогр. покажч. до 60-річчя з дня народж. Ів.-Ф., 2005.

О. М. Карпаш

## КОПЕЛЕСВ

**Лев Зиновійович** (09. 04. 1912, Київ – 18. 06. 1997, м. Кельн, Німеччина) – літературознавець, письменник, перекладач, правозахисник. Премія ім. Ф. Гундольфа Нім. академії мови та літ-ри (1980), мист. премія ім. Л. Франка (м. Вюрцбург, 1990), премія ім. Е.-М. Ремарка (м. Оснабрюк, 1991). Навч. 1922–27 у профшколах Києва та Харкова, Харків. ун-ті (1933–35), Моск. ін-ті іноз. мов (1935–38). Учителював. 1932 – ред. г. «Харківський паровозник». Під час 2-ї світ. війни служив у відділі ведення пропаганди серед нім. військ. Підготовлені матеріали стали основою кн. «Warum haben wir aufeinander geschossen?» («Чому ми стріляли один в одного?», Мюнхен, 1981). Її зміст подав у формі діалогу з нім. письменником Г. Беллем. 5 квітня 1945 заарешт. у Сх. Пруссії, за звинуваченнями у підриві морал.-політ. духу рад. армії та пропаганді бурж. гуманізму засудж. до 10-ти р. таборів. Звільнений 1954, реабіліт. 1956. Від 1955 – у Москві: від 1957 – доц. полігр. ін-ту; від 1960 – н. с. ін-ту історії мист-в. Від 1968 – лектор у ВНЗх СРСР (зокрема у Києві, Харкові, Одесі). 1975 заборонено публічно виступати, друкуватися. 1980 позбавлений рад. громадянства, переїхав до ФРН. 1990 йому повернено громадянство СРСР. Переклав із нім. рос. мовою «Жизнь Галилея» Б. Брехта (1957),



«Фауст» Й. Гете (1962; обидві – Москва), окремі твори Е.-М. Ремарка, С. Цвайґа. Досліджував творчість Г. Гайне, Г. Белля, Я. Гашека, Б. Пастернака. Автор пр.: «Zwei Epochen deutsch-russischer Literaturbeziehungen» («Дві епохи німецько-російських літературних взаємодій», 1973),

«Ein Dichter kam vom Rhein: Heinrich Heines Leben und Leiden» («Поет із Райну: Життя й страждання Гайнріха Гайне», 1981), «Antikommunismus in Ost und West» («Антикомунізм на Сході й Заході», 1982, співавтор Г. Белля), «Russland – eine schwierige Heimat» («Росія – важка Вітчизна», 1995). Залишив спогади: «Хранить вечно» (1975; нім. перекл. – 1976), «И сотворил себе кумира» (1978; нім. перекл. – 1979), «Утоли мои печали» (1981; нім. перекл. – 1984), «Мы жили в Москве, 1950–80» (1987; усі – Анн-Арбор). Від 1970-х рр. сприяв розгортанню дисидент. руху в Україні, підтримував шістдесятників. К. високо оцінив творчість В. Стуса, Є. Сверстюка, Г. Кочура, І. Світличного. Підготував вступне слово «Ein Poet» («Поет») до кн. «Ein Dichter im Widerstand» («Митець у спротиві», Гамбург, 1984) В. Стуса, передмову «Українська поезія – стрижень національного існування») до вид. «Angst – ich bin dich losgeworden...» («Страх – я позбавлений тебе», Гамбург, 1983), що містить твори І. Світличного, Є. Сверстюка, В. Стуса в нім. перекладах Анни-Гали та Марини Горбачів. Написав публіцист. твір «Die Stimmen der Kinder von Tschernobyl: Geschichte einer stillen Revolution» («Голоси дітей Чорнобиля: Історія тихої революції», Фрайбург-ім-Брайсгау, 1996; співавт. Е. Шухард; укр. перекл. П. Таращука, К., 1996). У Кельні 2001 засн. міжнар. премію ім. К. «За мир і права людини».

Літ.: Verwandt und verfremdet: Essays zur Literatur der Bundesrepublik und der DDR. Frankfurt am Main, 1976; Verbietet die Verbote! In Moskau auf der Suche nach der Wahrheit. Hamburg, 1977; Ein Dichter kam vom Rhein: Heinrich Heines Leben und Leiden. Berlin, 1981; Antikommunismus in Ost und West: 2 Gespräche. Köln, 1982; Tröste meine Trauer: Autobiographie 1947–1954. München, 1984; Russland – eine schwierige Heimat. Göttingen, 1995.

Літ.: Драбкин Я. С. Слово о Копелеве // Копелев. чтения. 1995 г. Россия и Германия: Диалог культур. Липецк, 1996; Лев Копелев и его «Вулпепертальский проект». Москва, 2002; U. Sonnenberg. Die Kopelewsche Brücke: Problemaufriss zum öffentlichen Wirken von Lew Kopelew in der Bundesrepublik Deutschland von 1981–1997. Berlin, 2007; Briefwechsel: Heinrich Böll – Lew Kopelew. Göttingen, 2011.

І. М. Зимомяра, М. І. Зимомяра

## КОПЕЛЕСВА

**Софія Аркадіївна** (25. 10. 1956, Сімферополь) – архітектор. Засл. арх. АР Крим (2010). Закін. Рос-

тов. інж.-буд. ін-т (1983, РФ). Працювала 1991–2002 кер. групи архітекторів Наук. твор. ВО «Крим»; 1983–90 та від 2002 – у



Крим. архіт.-реставрац. майстерні «Укрпроектреставрація» (обидві – Сімферополь): від 2002 – кер. групи архітекторів. Брала участь у розробленні проектів



Готель «Марііно» у м. Ялта (відтворення). Арх. С. Копелєва та ін.

відтворення втрачених будівель готелю «Марііно», реставрації Дому-музею Лесі Українки, фасадів готелю «С.-Петербурґ» у м. Ялта, Дому-музею С. Амет-Хана у м. Алупка, дачі Я. Жуковського у смт Симеїз (обидва – Ялтин. міськради), худож. музею в Сімферополі, кав'ярні на набережній р. Чурук-Су в м. Бахчисарай.

А. Р. Митюнін

## КОПЕЛІОВИЧ

**Михайло Михайлович** (23. 09. 1897, м. Лохвиця, нині Полтав. обл. – 03. 09. 1937) – педагог, організатор вищої освіти. Закін. Харків. технол. ін-т (1927). Служив у Червоній армії (1919–20), перебував на парт. роботі

